

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

P9\_TA(2021)0473

## **Wprowadzenie europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego w celu poprawy cyfrowego egzekwowania praw w zakresie zabezpieczenia społecznego i sprawiedliwej mobilności**

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego w celu poprawy cyfrowego egzekwowania praw w zakresie zabezpieczenia społecznego i sprawiedliwej mobilności (2021/2620(RSP))**

(2022/C 224/07)

*Parlament Europejski,*

- uwzględniając art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 153 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie skutecznych inspekcji pracy jako strategii poprawy warunków pracy w Europie <sup>(1)</sup>,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2017 r. w sprawie Europejskiego filaru praw socjalnych <sup>(2)</sup>,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie silnej Europy socjalnej na rzecz sprawiedliwej transformacji <sup>(3)</sup>,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 października 2020 r. w sprawie politycznych strategii społecznych i na rzecz zatrudnienia w strefie euro w 2020 r. <sup>(4)</sup>,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 stycznia 2021 r. w sprawie wzmocnienia jednolitego rynku: przyszłość swobodnego przepływu usług <sup>(5)</sup>,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie wpływu przepisów unijnych na swobodny przepływ pracowników i usług: wewnątrzunijna mobilność zawodowa jako narzędzie dopasowania umiejętności do potrzeb rynku <sup>(6)</sup>,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie ochrony pracowników transgranicznych i sezonowych w Unii w kontekście kryzysu wywołanego COVID-19 <sup>(7)</sup>,
- uwzględniając pytanie E-001132/2021 z dnia 25 lutego 2021 r. i odpowiedź na nie na piśmie udzieloną 28 kwietnia 2021 r. w imieniu Komisji przez komisarza do spraw miejsc pracy i praw socjalnych <sup>(8)</sup>,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/104/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie pracy tymczasowej <sup>(9)</sup>,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1149 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiające Europejski Urząd ds. Pracy <sup>(10)</sup>,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego <sup>(11)</sup>,

<sup>(1)</sup> Dz.U. C 482 z 23.12.2016, s. 31.

<sup>(2)</sup> Dz.U. C 242 z 10.7.2018, s. 24.

<sup>(3)</sup> Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 75.

<sup>(4)</sup> Dz.U. C 404 z 6.10.2021, s. 159.

<sup>(5)</sup> Dz.U. C 456 z 10.11.2021, s. 14.

<sup>(6)</sup> Teksty przyjęte, P9\_TA(2021)0249.

<sup>(7)</sup> Dz.U. C 362 z 8.9.2021, s. 82.

<sup>(8)</sup> [https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2021-001132-ASW\\_EN.html](https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2021-001132-ASW_EN.html)

<sup>(9)</sup> Dz.U. L 327 z 5.12.2008, s. 9.

<sup>(10)</sup> Dz.U. L 186 z 11.7.2019, s. 21.

<sup>(11)</sup> Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1.

**Czwartek, 25 listopada 2021 r.**

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego <sup>(12)</sup>,
- uwzględniając dyrektywę 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącą delegowania pracowników w ramach świadczenia usług <sup>(13)</sup>,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/957 z dnia 28 czerwca 2018 r. zmieniającą dyrektywę 96/71/WE dotyczącą delegowania pracowników w ramach świadczenia usług <sup>(14)</sup>,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/67/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie egzekwowania dyrektywy 96/71/WE dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług, zmieniającą rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym („rozporządzenie w sprawie IMI”) <sup>(15)</sup>,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1057 z dnia 15 lipca 2020 r. ustanawiającą przepisy szczególne w odniesieniu do dyrektywy 96/71/WE i dyrektywy 2014/67/UE dotyczące delegowania kierowców w sektorze transportu drogowego oraz zmieniającą dyrektywę 2006/22/WE w odniesieniu do wymogów w zakresie egzekwowania przepisów oraz rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 <sup>(16)</sup>,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1054 z dnia 15 lipca 2020 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006 w odniesieniu do minimalnych wymogów dotyczących maksymalnego dziennego i tygodniowego czasu prowadzenia pojazdu, minimalnych przerw oraz dziennego i tygodniowego okresu odpoczynku oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 165/2014 w odniesieniu do określania położenia za pomocą tachografów <sup>(17)</sup>,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1055 z dnia 15 lipca 2020 r. zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1071/2009, (WE) nr 1072/2009 i (UE) nr 1024/2012 w celu dostosowania ich do zmian w transporcie drogowym <sup>(18)</sup>,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1152 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy w Unii Europejskiej <sup>(19)</sup>,
- uwzględniając wyrok TSUE w sprawie C-55/18, zgodnie z którym państwa członkowskie muszą wymagać od pracodawców ustanowienia systemu umożliwiającego pomiar dobowego czasu pracy <sup>(20)</sup>,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych proklamowany przez Radę Europejską, Parlament Europejski i Komisję Europejską w listopadzie 2017 r.,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 3 czerwca 2021 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 910/2014 w odniesieniu do ustanowienia europejskich ram tożsamości cyfrowej (COM(2021)0281) – godnej zaufania i bezpiecznej europejskiej tożsamości elektronicznej,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących korzystania ze swobodnego przepływu pracowników podczas epidemii COVID-19,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących pracowników sezonowych w UE w kontekście pandemii COVID-19,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 marca 2021 r. pt. „Plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych” (COM(2021)0102),

<sup>(12)</sup> Dz.U. L 284 z 30.10.2009, s. 1.

<sup>(13)</sup> Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1.

<sup>(14)</sup> Dz.U. L 173 z 9.7.2018, s. 16.

<sup>(15)</sup> Dz.U. L 159 z 28.5.2014, s. 11.

<sup>(16)</sup> Dz.U. L 249 z 31.7.2020, s. 49.

<sup>(17)</sup> Dz.U. L 249 z 31.7.2020, s. 1.

<sup>(18)</sup> Dz.U. L 249 z 31.7.2020, s. 17.

<sup>(19)</sup> Dz.U. L 186 z 11.7.2019, s. 105.

<sup>(20)</sup> Wyrok z dnia 14 maja 2019 r., Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO) przeciwko Deutsche Bank SAE, C-55/18 – CCOO, EU:C:2019:402.

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

- uwzględniając pytanie skierowane do Komisji w sprawie wprowadzenia europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego w celu poprawy cyfrowego egzekwowania praw w zakresie zabezpieczenia społecznego i sprawiedliwej mobilności (O-000071/2021 – B9-0041/2021),
  - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
  - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych,
- A. mając na uwadze, że w ostatnich latach wewnątrzunijna mobilność zawodowa wykazuje tendencję wzrostową; mając na uwadze, że w 2019 r. 17,9 mln osób z UE-28 przeniosło się do innego państwa UE; mając na uwadze, że 13 mln z nich to osoby w wieku produkcyjnym, a 78 % było zatrudnionych; mając na uwadze, że w 2019 r. w UE było 1,5 mln pracowników transgranicznych <sup>(21)</sup>; mając na uwadze, że w 2019 r. aktywni pracownicy przemieszczający się stanowili 4,3 % całkowitej siły roboczej w 28 państwach członkowskich UE; mając na uwadze, że według szacunkowych danych Komisji z 2017 r. praca nierejestrowana stanowiła w przybliżeniu 11,6 % całkowitego wkładu pracy w sektorze prywatnym UE oraz 16,4 % wartości dodanej brutto <sup>(22)</sup>; mając na uwadze, że w 2019 r. wydano w UE 4,6 mln dokumentów przenośnych A1, co odpowiada liczbie około 3,06 mln pracowników; mając na uwadze, że pracownicy delegowani mają obowiązek posiadania formularza A1 podczas wykonywania pracy w innym państwie członkowskim; mając na uwadze, że formularz A1 dostarcza informacji dotyczących systemu zabezpieczenia społecznego, którym objęty jest pracownik; mając na uwadze, że formularze A1 nie zapewniają aktualnych informacji w czasie rzeczywistym dotyczących objęcia zabezpieczeniem społecznym;
- B. mając na uwadze, że jak wynika z danych Eurofoundu, okresy wewnątrzunijnej mobilności są coraz krótsze i 50 % osób przemieszczających się przebywa w państwie przyjmującym od roku do czterech lat; mając również na uwadze wzrost mobilności powrotnej <sup>(23)</sup>: trzy na cztery osoby, które opuściły dane państwo członkowskie w 2017 r., powróciły do niego <sup>(24)</sup>; mając na uwadze, że w związku z krótszymi i powtarzającymi się okresami mobilności jeszcze bardziej konieczne staje się, aby pracownicy mobilni rejestrowali swoje składki na ubezpieczenia społeczne i uprawnienia emerytalne;
- C. mając na uwadze, że art. 48 TFEU powierza Parlamentowi i Radzie, stanowiącym zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, uprawnienia do przyjmowania w dziedzinie zabezpieczenia społecznego środków niezbędnych do ustanowienia swobodnego przepływu pracowników; mając na uwadze, że w tym celu obie instytucje muszą ustanowić system zapewniający migrującym pracownikom najemnym i osobom samozatrudnionym oraz osobom pozostającym na ich utrzymaniu prawa do zabezpieczenia społecznego; mając na uwadze, że w art. 153 ust. 1 TFEU przyznaje się Unii uprawnienia do wspierania i uzupełniania działań państw członkowskich w dziedzinie zabezpieczenia społecznego; mając na uwadze, że art. 153 ust. 2 TFEU stanowi, że w dziedzinie zabezpieczenia społecznego Rada stanowi jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą, po konsultacji z Parlamentem, Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów;
- D. mając na uwadze, że mobilni pracownicy i obywatele przyczyniają się do budowania zamożności społeczno-gospodarczej regionów przygranicznych, które stanowią 40 % terytorium UE; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne jest zapewnienie obywatelom równych warunków działania i sprawiedliwych warunków mobilności poprzez danie im odpowiednich narzędzi, które zagwarantują im pewność prawa, ochronę ich praw i zabezpieczenie społeczne; mając na uwadze, że należy unikać nakładania nadmiernych obciążeń administracyjnych na przedsiębiorstwa, w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP);
- E. mając na uwadze, że zasada nr 12 Europejskiego filaru praw socjalnych stanowi, że bez względu na rodzaj i czas trwania stosunku pracy pracownicy i, w porównywalnych warunkach, osoby samozatrudnione mają prawo do odpowiedniej ochrony socjalnej;
- F. mając na uwadze, że wyzwania związane z nieuczciwą konkurencją wynikającą z wycisku pracowników, oszukańczych form zatrudnienia i nieuczciwych praktyk, takich jak dumping socjalny, pozostają trudnym zagadnieniem we wszystkich państwach członkowskich i stanowią poważny problem dla europejskich przedsiębiorstw, pracowników i społeczeństw; mając na uwadze, że najwyraźniej oszustwa dotyczą w największej mierze różnych form pracy

<sup>(21)</sup> Komisja Europejska, „Annual Report on Intra-EU Labour Mobility 2020” [Sprawozdanie roczne w sprawie wewnątrzunijnej mobilności zawodowej (2020)], 8 stycznia 2021 r. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=pl&pubId=8369>

<sup>(22)</sup> Komisja Europejska, „Evaluation of the scale of undeclared work in the European Union and its structural determinants” [Ocena skali pracy nierejestrowanej w Unii Europejskiej i jej uwarunkowania strukturalne], listopad 2017 r. <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=19002&langId=en>

<sup>(23)</sup> Eurofound, „Tackling labour shortages in EU Member States” [Eliminowanie niedoborów siły roboczej w państwach członkowskich UE], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2021 r.

<sup>(24)</sup> Komisja Europejska, „Annual Report on Intra-EU Labour Mobility 2020” [Sprawozdanie roczne w sprawie wewnątrzunijnej mobilności zawodowej (2020)], 8 stycznia 2021 r. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=pl&pubId=8369>

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

kontraktowej; mając na uwadze brak wiarygodnych danych umożliwiających ustalenie skali problemu, zwłaszcza w kontekście delegowania pracowników<sup>(25)</sup>; mając na uwadze, że jedną z przyczyn jest brak skutecznego monitorowania i egzekwowania obowiązującego prawa Unii, w szczególności jeśli chodzi o zasady równego traktowania i równego wynagrodzenia za taką samą pracę w tym samym miejscu, których nie można zagwarantować, jeżeli nie przestrzega się zasady śledzenia i możliwości przenoszenia uprawnień, a zatem wymaga to poprawy;

- G. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 uwypukliła i spotęgowała niepewność warunków pracy i życia wielu pracowników mobilnych i transgranicznych w UE; mając na uwadze, że kryzys ukazał, jak ważne są solidne i stabilne systemy zabezpieczenia społecznego, gwarantujące, że nikt nie pozostanie bez pomocy w następstwie korzystania ze swobody przemieszczania się; mając na uwadze, że środki przyjęte przez państwa członkowskie w momencie wybuchu pandemii spowodowały wśród pracowników mobilnych poczucie niepewności prawa co do obowiązujących przepisów dotyczących zabezpieczenia społecznego i wielu z nich miało trudności ze zdalnym składaniem wniosków o zasiłek dla bezrobotnych; mając na uwadze, że pandemia rzuciła światło na szczególne trudności pracowników niezgłoszonych i sezonowych nieobjętych zabezpieczeniem społecznym, a nadużycia i nieuczciwe wykorzystywanie krótkoterminowych pakietów pomocy finansowej związanych z COVID-19 doprowadziły do zwiększenia poziomu pracy nierejestrowanej i częściowo rejestrowanej, w tym nowych form wsparcia pracy nierejestrowanej<sup>(26)</sup>;
- H. mając na uwadze, że cyfryzacja stwarza bezprecedensową szansę ułatwienia mobilności pracowników, a jednocześnie przyspiesza i upraszcza kontrolę zgodności z przepisami UE; mając na uwadze, że w skali ogólnounijnej nie gromadzi się systematycznie danych, które zapewniłyby odpowiednie informacje na temat pracowników mobilnych lub ułatwiłyby transgraniczne przenoszenie praw w zakresie zabezpieczenia społecznego dzięki weryfikacji w czasie rzeczywistym zabezpieczenia społecznego pracowników i ich świadczeń przez właściwe podmioty i instytucje; mając na uwadze, że dostęp do informacji o obowiązujących przepisach, a także skuteczne przestrzeganie, monitorowanie i egzekwowanie są koniecznymi warunkami sprawiedliwej mobilności i walki z nadużyciami; mając na uwadze, że należy zatem promować i wykorzystywać zgodnie z przepisami o ochronie danych technologię cyfrową, która może ułatwić monitorowanie i egzekwowanie przepisów i chronić przy tym prawa pracowników mobilnych oraz ograniczać koszty administracyjne ponoszone przez przedsiębiorstwa i instytucje krajowe;
- I. mając na uwadze, że krajowi partnerzy społeczni w poszczególnych sektorach państw członkowskich, we współpracy z organami lokalnymi lub krajowymi, opracowali różne formy kart krajowych lub porównywalnych instrumentów w dziedzinie prawa pracy; mając na uwadze, że wszystkie te inicjatywy mają podstawową cechę wspólną: numer identyfikacyjny lub osobistą kartę, które dają pracownikom, organom i głównym świadczeniodawcom skuteczny instrument zapewniający objęcie zabezpieczeniem społecznym oraz godne wynagrodzenie i warunki pracy w miejscu pracy; mając na uwadze, że dzięki tym inicjatywom wszyscy pracownicy mają świadomość warunków zatrudnienia i pracy, a egzekwowanie jest sprawniejsze;
- J. mając na uwadze, że w rezolucji z 14 stycznia 2014 r. w sprawie skutecznych inspekcji pracy Parlament wezwał Komisję do zbadania korzyści wynikających z wprowadzenia niedającej się podrobić europejskiej karty ubezpieczenia społecznego lub innego ogólnounijnego dokumentu elektronicznego na poziomie UE, na którym mogłyby być zapisywane wszystkie dane umożliwiające sprawdzenie stosunku pracy posiadacza, takie jak np. szczegóły dotyczące statusu ubezpieczenia społecznego i czasu pracy, i który podlegałby rygorystycznym zasadom ochrony danych; mając na uwadze, że w rezolucji z 19 stycznia 2017 r. w sprawie Europejskiego filaru praw socjalnych Parlament wskazał na potencjał dostępnych rozwiązań z zakresu administracji elektronicznej, obejmujących ewentualnie europejską kartę ubezpieczenia społecznego oraz mocne gwarancje ochrony danych, mogących poprawić koordynację zabezpieczenia społecznego w UE i podnieść świadomość poszczególnych osób; mając na uwadze, że w rezolucji z 22 października 2020 r. w sprawie politycznych strategii społecznych i na rzecz zatrudnienia w strefie euro w 2020 r. Parlament zwrócił się do Komisji, aby po przeprowadzeniu odpowiedniej, opartej na faktach oceny skutków przedstawiła wniosek dotyczący cyfrowego unijnego numeru ubezpieczenia społecznego; mając na uwadze, że w rezolucji z 17 grudnia 2020 r. w sprawie silnej Europy socjalnej na rzecz sprawiedliwej transformacji Parlament ponownie wezwał Komisję do przedstawienia wniosku w sprawie cyfrowego europejskiego numeru zabezpieczenia społecznego (ESSN) oraz ewentualnego mechanizmu kontroli, np. w formie osobistej karty pracy, a także stwierdził, że pracownicy i ich

<sup>(25)</sup> Eurofound, „Exploring the fraudulent contracting of work in the European Union” [Badanie nieuczciwych form zatrudnienia w Unii Europejskiej], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 21 listopada 2016 r.

<sup>(26)</sup> Europejska platforma przeciwdziałania pracy nierejestrowanej, „COVID 19: combating fraud in short-term financial support schemes” [COVID-19: zwalczanie nadużyć finansowych w krótkoterminowych programach wsparcia finansowego], maj 2021 r. <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=24072&langId=en>

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

przedstawiciele oraz inspektoraty muszą mieć dostęp do aktualnych informacji o pracodawcach, uprawnieniach płacowych oraz prawach pracowniczych i socjalnych; mając na uwadze, że w rezolucji z 20 maja 2021 r. w sprawie wewnątrzunijnej mobilności zawodowej Parlament podkreślił, że cyfryzacja wymiany danych między państwami członkowskimi mogłaby ułatwić swobodny przepływ pracowników na sprawiedliwych i uczciwych zasadach, a także zapewnić egzekwowanie odpowiednich przepisów unijnych;

- K. mając na uwadze, że w programie prac na 2018 r. z 24 października 2017 r. Komisja ogłosiła zamiar wprowadzenia europejskiego ESSN z myślą o realizacji ogólnego celu, jakim jest zagwarantowanie pracownikom mobilnym sprawiedliwych warunków pracy oraz utrzymanie i zapewnienie odpowiedniego egzekwowania standardów społecznych dla wszystkich obywateli mobilnych; mając na uwadze, że w okresie od 27 listopada 2017 r. do 7 stycznia 2018 r. Komisja prowadziła konsultacje z zainteresowanymi podmiotami i obywatelami w sprawie wprowadzenia ESSN; mając na uwadze, że we wstępnej ocenie skutków dotyczącej ESSN z 2017 r. Komisja przewidziała, że w dłuższej perspektywie stosowanie europejskiego numeru zabezpieczenia społecznego można rozszerzyć na inne obszary polityki oprócz koordynacji zabezpieczenia społecznego; mając na uwadze, że w rocznym badaniu obciążenia w 2019 r. opublikowanym 13 sierpnia 2020 r. Komisja potwierdziła, że pracuje nad inicjatywą dotyczącą europejskiego numeru zabezpieczenia społecznego; mając na uwadze, że 16 września 2020 r. w orędziu o stanie Unii Europejskiej przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen zapowiedziała, że Komisja wkrótce zaproponuje godny zaufania i bezpieczny europejski system tożsamości elektronicznej; mając na uwadze, że Komisja ogłosiła w planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, że w 2021 r. rozpocznie projekt pilotażowy w celu przeanalizowania do 2023 r. możliwości uruchomienia europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego w oparciu o inicjatywę dotyczącą europejskiego elektronicznego dowodu tożsamości;
- L. mając na uwadze, że Europejska Konfederacja Związków Zawodowych uważa ESSN za cenny instrument zwalczania oszustw i nadużyć w zakresie zabezpieczenia społecznego; mając na uwadze, że 12 stycznia 2018 r. stowarzyszenie Business Europe opublikowało notę, w której podkreśliło potencjał ESSN w zakresie poprawy koordynacji zabezpieczenia społecznego w UE, a także odniosło się do obaw dotyczących różnorodności krajowych systemów zabezpieczenia społecznego, potencjalnych problemów związanych z ochroną danych oraz dodatkowych obciążeń administracyjnych; mając na uwadze, że partnerzy społeczni w sektorze budowlanym zaapelowali o skuteczne narzędzia cyfrowe w celu zapewnienia egzekwowania obowiązujących przepisów, w tym europejskiego podejścia do osobistych kart pracy<sup>(27)</sup>;
- M. mając na uwadze, że w czerwcu 2019 r. ustanowiono Europejski Urząd ds. Pracy; mając na uwadze, że w rozporządzeniu w sprawie Europejskiego Urzędu ds. Pracy nie ujęto ESSN; mając na uwadze, że Europejski Urząd ds. Pracy ma zapewnić sprawiedliwą mobilność pracowników, pomagając państwom członkowskim i Komisji skutecznie stosować i egzekwować prawo Unii w dziedzinie mobilności pracowników oraz koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
1. przypomina, że od 2014 r. Parlament wielokrotnie apelował do Komisji, aby zbadała korzyści z przedstawienia wniosku ustawodawczego dotyczącego ESSN w celu stworzenia ogólnounijnego cyfrowego instrumentu koordynacji zabezpieczenia społecznego i zapewnienia sprawiedliwej mobilności pracowników mobilnych; ubolewa, że Komisja nie przedstawiła dotychczas wniosku w sprawie ESSN, pomimo że wielokrotnie się do tego zobowiązywała; ponownie wzywa Komisję do wyjaśnienia, dlaczego dotychczas tego nie uczyniła;
  2. wzywa Komisję do przedstawienia Parlamentowi projektu oceny skutków dotyczącej ESSN, przedłożonego Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej na przełomie 2017 i 2018 r., oraz do przedstawienia opinii Rady ds. Kontroli Regulacyjnej w sprawie tego projektu; wzywa Komisję do przedstawienia Parlamentowi wszelkich innych dokumentów, które miały znaczenie dla decyzji Komisji o zaprzestaniu prac nad wnioskiem dotyczącym ESSN;
  3. z zadowoleniem przyjmuje zawarte w planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych zobowiązanie Komisji do rozpoczęcia projektu pilotażowego dotyczącego możliwości wprowadzenia elektronicznego europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego; z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie projektów pilotażowych mających na celu zbadanie zastosowań cyfrowych oraz wzywa Komisję do należytego informowania Parlamentu o wynikach i ewentualnych trudnościach na etapie wdrażania; podkreśla, że w projekcie pilotażowym dotyczącym europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego należy położyć wyraźny nacisk na zapewnienie sprawiedliwej mobilności; apeluje do Komisji o większe ambicje zarówno w odniesieniu do treści, jak i harmonogramu, a także o przeprowadzenie odpowiedniej oceny

<sup>(27)</sup> Oświadczenie EFBWW i FIEC, „EU construction social partners call for digital enforcement” [Unijni partnerzy społeczni w sektorze budowlanym apelują o narzędzia cyfrowe], 24 czerwca 2021 r. <https://www.efbww.eu/news/eu-construction-social-partners-call-for-digital-enforcement/2657-a>

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

równoległe z projektem pilotażowym w oparciu o dotychczasowe prace w celu zainicjowania przed końcem 2022 r. wniosku ustawodawczego w sprawie europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego, aby jak najszybciej umożliwić przenoszenie i identyfikowalność praw pracowników;

4. odnotowuje wniosek Komisji dotyczący ustanowienia europejskich ram tożsamości cyfrowej; wzywa Komisję, aby na bieżąco informowała Parlament o postępach we wdrażaniu elektronicznego dowodu tożsamości; uważa, że inicjatywa dotycząca europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego, która ma być osadzona w ramach elektronicznego dowodu tożsamości, powinna być obowiązkowa dla wszystkich państw członkowskich;

5. przypomina o roli pracowników mobilnych podczas pandemii COVID-19, zwłaszcza w niektórych kluczowych sektorach, oraz o pilnej potrzebie zagwarantowania tym pracownikom nie tylko godnych warunków pracy, ale także równych praw z tytułu pracy o równej wartości wykonywanej w tym samym miejscu;

6. uważa, że inicjatywa dotycząca europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego powinna mieć na celu: zapewnienie skutecznej identyfikacji praw w zakresie zabezpieczenia społecznego, ich identyfikowalności, sumowania i możliwości przenoszenia; lepsze egzekwowanie przepisów UE dotyczących mobilności pracowników i koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego na rynku pracy w sposób sprawiedliwy i skuteczny, aby zapewnić równe warunki działania w UE; umożliwienie weryfikacji w czasie rzeczywistym statusu ubezpieczenia i składek na ubezpieczenie pracowników mobilnych właściwym organom krajowym, takim jak inspektoraty pracy i ubezpieczeń społecznych, oraz partnerom społecznym, w przypadku gdy przeprowadzają oni inspekcje pracy i ubezpieczeń społecznych lub gdy uczestniczą w tych inspekcjach; skuteczniejsze zapobieganie nieuczciwym praktykom, takim jak nadużycia i oszustwa socjalne, a tym samym przyczynianie się do walki z pracą nierejestrowaną i nieprzestrzeganiem mechanizmów ustalania wynagrodzeń obowiązujących w państwie przyjmującym oraz obowiązków związanych ze składkami na ubezpieczenie społeczne; podkreśla, że europejski dowód zabezpieczenia społecznego ułatwiłby również pracownikom śledzenie i żądanie zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne i świadczeń z zabezpieczenia społecznego, takich jak prawa emerytalne oraz możliwość ich przenoszenia; podkreśla, że europejski dowód zabezpieczenia społecznego oparty na europejskim elektronicznym dowodzie tożsamości powinien zarówno umożliwiać identyfikację mobilnych obywateli i pracowników, jak i identyfikację w czasie rzeczywistym przysługujących im świadczeń z zabezpieczenia społecznego;

7. podkreśla, że celem inicjatywy dotyczącej europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego powinno być zagwarantowanie praw socjalnych dzięki łatwiejszemu udostępnianiu informacji i poprawie egzekwowania obowiązujących przepisów dotyczących koordynacji zabezpieczenia społecznego i mobilności pracowników w wymiarze transgranicznym; uważa, że wniosek Komisji dotyczący inicjatywy w zakresie europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego musi przynieść wyraźne korzyści wszystkim zainteresowanym stronom zaangażowanym w proces mobilności, takim jak mobilni obywatele i pracownicy, przedsiębiorstwa, w tym MŚP, pracodawcy i związki zawodowe, a także organom krajowym, takim jak inspektoraty pracy i ubezpieczeń społecznych; jest zdania, że inicjatywa w zakresie europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego powinna mieć na celu uproszczenie interakcji i zbliżenie tych zainteresowanych stron w sytuacjach transgranicznych w celu lepszej ochrony mobilnych obywateli i pracowników oraz ich praw, a także zapewnienie wszystkim tym zainteresowanym stronom jasnych informacji, aby zwiększyć przewidywalność oraz usprawnić procedury administracyjne i poprawić ich terminowość; przypomina, że inicjatywa dotycząca europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego musi być zgodna z zasadą pomocniczości i pozostawać bez uszczerbku dla krajowych systemów zabezpieczenia społecznego i ich różnorodnego charakteru, z poszanowaniem tradycji poszczególnych państw członkowskich, krajowych modeli rynku pracy i autonomii partnerów społecznych; podkreśla, że inicjatywa dotycząca europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego nie może stanowić warunku korzystania ze swobody przemieszczania się, a jej głównym celem powinno być ułatwienie dostępu do informacji oraz poprawa egzekwowania obowiązujących przepisów dotyczących koordynacji zabezpieczenia społecznego i mobilności pracowników w sytuacjach transgranicznych;

8. wzywa Komisję, aby w ścisłej współpracy z Europejskim Urzędem ds. Pracy i po przeprowadzeniu odpowiedniej oceny przedstawiła wniosek ustawodawczy dotyczący europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego w celu zapewnienia organom krajowym, takim jak inspektoraty pracy i ubezpieczeń społecznych oraz partnerzy społeczni, w przypadku gdy przeprowadzają oni inspekcje pracy i ubezpieczeń społecznych lub w nich uczestniczą, narzędzia w czasie rzeczywistym do skutecznego egzekwowania prawa krajowego i unijnego; uważa, że europejski dowód zabezpieczenia społecznego powinien umożliwiać weryfikację w czasie rzeczywistym miejsca pracy, miejsca zatrudnienia, stosunku pracy i tożsamości pracowników, a także standardowych świadczeń, przepisów i zaświadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 883/2004; wzywa Komisję, aby oceniła, czy europejski dowód zabezpieczenia społecznego może umożliwić sprawdzanie innych istotnych informacji bez uszczerbku dla przepisów o ochronie danych i przy zapewnieniu równego traktowania;

9. uważa, że europejski dowód zabezpieczenia społecznego musi obejmować wszystkich mobilnych obywateli i pracowników w UE, w tym osoby samozatrudnione, a także wszystkich mobilnych obywateli państw trzecich objętych przepisami UE dotyczącymi mobilności wewnątrzunijnej;

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

10. uważa, że wprowadzenie europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego powinno obejmować system weryfikacji i kontroli w czasie rzeczywistym i wymianę informacji poprzez krzyżowe zestawienie krajowych baz danych, przy rygorystycznym poszanowaniu przepisów UE o ochronie danych osobowych, aby zapewnić jego pełną operacyjność i utrzymać wysoki poziom wiarygodności danych i certyfikacji identyfikatorów oraz uniknąć błędów i oszustw; podkreśla, że dane dotyczące zabezpieczenia społecznego i dane osobowe należy udostępniać jedynie osobom, których dane dotyczą, i odpowiednim właściwym organom krajowym i że nie należy ich udostępniać do jakichkolwiek innych celów niż egzekwowanie przepisów UE dotyczących koordynacji zabezpieczenia społecznego i wewnątrzunijnej mobilności pracowników przy rygorystycznym poszanowaniu przepisów o ochronie danych; uważa, że w państwach członkowskich, w których partnerzy społeczni przeprowadzają inspekcje pracy lub w nich uczestniczą, należy zapewnić partnerom społecznym dostęp do danych dotyczących zabezpieczenia społecznego pracowników z innych państw członkowskich z poszanowaniem przepisów o ochronie danych;

11. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy w kilku państwach członkowskich mające na celu poprawę egzekwowania prawa Unii poprzez stosowanie kart krajowych lub porównywalnych instrumentów w dziedzinie prawa pracy<sup>(28)</sup>; podkreśla, że chociaż te krajowe inicjatywy zwiększają świadomość na temat wynagrodzenia i warunków pracy wśród wszystkich pracowników oraz poprawiają egzekwowanie przepisów, nie mogą ułatwić wymiany aktualnych i dokładnych informacji, w tym na temat stosunków pracy oraz uprawnień w wymiarze transgranicznym; wzywa Komisję do dopilnowania, aby inicjatywa dotycząca europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego umożliwiała państwom członkowskim korzystanie z informacji dostępnych dzięki lepszym możliwościom identyfikacji i weryfikacji zapewnianym przez krajowe karty lub porównywalne instrumenty w dziedzinie prawa pracy; podkreśla, że integracja europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego z kartami krajowymi lub porównywalnymi instrumentami w dziedzinie prawa pracy nie powinna zastępować tych rozwiązań krajowych, a jedynie je uzupełniać i zapewniać odpowiednie informacje właściwym organom; dodaje, że taka integracja musi pozostawać bez uszczerbku dla autonomii krajowych partnerów społecznych i warunków pracy określonych w obowiązujących układach zbiorowych zgodnie z przepisami krajowymi i praktyką krajową; uważa, że europejski dowód zabezpieczenia społecznego i jego integracja z krajowymi kartami lub porównywalnymi instrumentami w dziedzinie prawa pracy, o ile takie istnieją, może posłużyć za podstawę egzekwowania przepisów na szczeblu UE;

12. uważa, że wszyscy pracownicy, podobnie jak partnerzy społeczni i krajowe inspektoraty pracy i ubezpieczeń społecznych, powinni mieć dostęp do aktualnych informacji o stosunkach pracy, uprawnieniach do wynagrodzenia oraz prawach pracowniczych i socjalnych, zgodnie z obowiązującym układem zbiorowym lub przepisami krajowymi;

13. uważa, że dokument przenośny A1 (PD A1) stanowi istotny, lecz obecnie jedyny instrument weryfikacji zakresu zabezpieczenia społecznego pracowników mobilnych; przyznaje, że występują ograniczenia i wyzwania związane z procedurą PD A1, w szczególności w odniesieniu do stosowania formularzy PD A1 przez pracodawców, w zależności od poziomu cyfryzacji systemów zabezpieczenia społecznego w państwach członkowskich, a także ich weryfikacji przez właściwe organy krajowe w kontekście świadczenia usług w innym państwie członkowskim, lecz także uzyskania dokładnych informacji o liczbie i charakterystyce pracowników delegowanych w UE; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby dalej usprawniały proces weryfikacji formularzy PD A1, i uważa, że należy opracować szybkie procedury między państwami członkowskimi, aby wyeliminować przypadki nieuczciwego uzyskania lub wykorzystywania zaświadczeń PD A1; zauważa, że ograniczenia i wyzwania związane z formularzami PD A1 utrudniają uzyskanie dokładnych informacji o liczbie i charakterystyce pracowników delegowanych w UE; zwraca uwagę, że dzięki inicjatywie dotyczącej europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego informacje na temat objęcia zabezpieczeniem społecznym pracowników mobilnych można by uzyskiwać w czasie rzeczywistym w dniu, w którym w przyjmującym państwie członkowskim odbyła się inspekcja pracy; wzywa Komisję, aby projekt pilotażowy dotyczący europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego ułatwiał obejmowanie zabezpieczeniem społecznym przez uproszczenie procedur związanych ze składaniem wniosków, wydawaniem i weryfikacją zaświadczeń PD A1 w celu zwalczania oszustw;

14. uważa, że podstawą i uzupełnieniem europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego powinny być europejski elektroniczny dowód tożsamości, europejska karta ubezpieczenia zdrowotnego (EKUZ) i system elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego, z myślą o rozszerzeniu na inne obszary koordynacji zabezpieczenia społecznego i unijnego prawa pracy; wzywa Komisję i państwa członkowskie do jak najszybszego zapewnienia pełnej operacyjności systemu elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego oraz do wykorzystania okazji, jaką stwarzają istniejące fundusze unijne, aby ułatwić wdrożenie planów krajowych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i pełną realizację systemu elektronicznej wymiany informacji, w pełni wdrożyć system elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego, ułatwić wymianę informacji między instytucjami zabezpieczenia społecznego, przyspieszyć rozpatrywanie spraw i poprawić możliwość egzekwowania prawa

<sup>(28)</sup> Sprawozdanie EFBWW-FIEC pt. „Social identity cards in the European construction industry” [Karty zabezpieczenia społecznego w europejskim przemyśle budowlanym], 2015.

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

przez Europejski Urząd ds. Pracy i właściwe organy krajowe; wzywa Komisję do wyjaśnienia roli Europejskiego Urzędu ds. Pracy w projektowaniu i wdrażaniu europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego; podkreśla, że zwiększona cyfryzacja nie może osłabiać zabezpieczeń krajowych wdrożonych w celu zwalczania oszustw socjalnych;

15. wzywa Komisję do ścisłej współpracy z partnerami społecznymi i właściwymi krajowymi instytucjami zabezpieczenia społecznego przy opracowywaniu i realizacji inicjatywy dotyczącej europejskiego dowodu zabezpieczenia społecznego, przy pełnym poszanowaniu autonomii partnerów społecznych i krajowych modeli rynku pracy; uważa, że inicjatywa dotycząca europejskiego numeru zabezpieczenia społecznego z dostępem do danych w czasie rzeczywistym umożliwiłaby właściwym organom partnerom społecznym weryfikację zakresu zabezpieczenia społecznego pracowników w danym momencie, a tym samym usprawniła inspekcję pracy oraz gromadzenie dowodów we wspólnych transgranicznych inspekcjach pracy <sup>(29)</sup>;

16. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

---

<sup>(29)</sup> Eurofound, „Joint cross-border labour inspections and evidence gathered in their course” [Wspólne transgraniczne inspekcje pracy i dowody gromadzone w ich trakcie], 2019.